

Inngangur

0.1. Aðild, hagsmunamál, réttindi og skyldur

0.1.1. Vinnuveitendur viðurkenna verkstjórasmötökin sem réttan samningsaðila um hagsmunamál verkstjórastéttarinnar.

0.1.2. Vinnuveitendur ákveða að vinna að því með verkstjórasmötökunum að stuðla að aukinni menntun og starfshæfni verkstjóra/stjórnenda í störfum þeirra.

0.1.3. Samningsaðilar eru sammála um, að verkstjóra/stjórnendur beri að skoða sem sérstakan trúnaðarmann viðkomandi vinnuveitanda gagnvart starfsmönnum þeirra, sem þeir stjórna fyrir hönd vinnuveitenda.

0.1.4. Á verkstjóra/stjórnenda hvíli alger þagnarskylda um öll málefni vinnuveitanda síns, sem hann fær vitneskju um vegna stjórnunarstöðu sinnar.

0.1.5. Vinnuveitendur standi við hlið verkstjóra/stjórnenda þeim til verndar í sambandi við stjórnunarstöðu þeirra til að forða því, að þeir verði fyrir óþægindum eða skaða sakir þess, að þeir framkvæma skylduverk sín þannig að í samræmi sé við stöðu þeirra sem trúnaðarmenn vinnuveitenda sinna.

1. KAFLI Um kaup

1.1. Ákvæði um hækkun launa

1.1.1 Hækkun mánaðarlauna

1.6. 2011: 4,25%.

1.2. 2012: 3,5%.

1.2. 2013: 3,25%.

Aðrir kjaratengdir liðir taka sömu breytingum hlutfallslega á sömu dagsetningum, nema um annað hafi samist.

1.1.2. Persónubundin laun

Um laun verkstjóra/stjórnanda skal samið sérstaklega í ráðningarsamningi. Umsamin laun verkstjóra/stjórnanda ákvarðast að jafnaði af fjölda þátta eins og ábyrgð fjölda undirmanna, eðli starfs, menntun, starfsreynslu, sbr. bókun aðila um laun verkstjóra/stjórnanda. Eðli máls skv. getur slíkt mat ekki komið fram í einfaldri launatöflu enda aðstæður mismunandi. Sjá bókun um laun verkstjóra á bls. 50 en þar vísast m.a. um upplýsingar um laun verkstjóra/stjórnenda til launakannana Kjararannsóknarnefndar.

Við ákvörðun launa milli vinnuveitanda og verkstjóra/stjórnanda í ráðningarsamningi, skulu laun endurspegla vinnuframlag, hæfni, menntun og færni viðkomandi starfsmanns svo og innihald starfsins og þá ábyrgð sem starfinu fylgir. Gæta skal ákvæða jafnréttisлага við launaákvæðanir.

Starfsmaður skal eiga rétt á viðtali við yfirmann a.m.k. einu sinni á ári um störf sín og hugsanlega breytingu á starfskjörum.

1.2. Lágmarkshvöld

1.2.1. Daglegur hvíldartími

Vinnutíma skal haga þannig að á hverjum sólarhring, reiknað frá byrjun vinnudags, fái starfsmaður a.m.k. 11 klst. samfellda hvíld. Verði því við komið skal dagleg hvíld ná til tímabilsins milli kl. 23:00 til 06:00.

Óheimilt er að skipuleggja vinnu þannig að vinnutími fari umfram 13 klst.

1.2.2. Frávik og frítökuréttur

Við sérstakar aðstæður má lengja vinnulotu í allt að 16 klst. Verði því við komið skal starfsmaður fá 11 klst. hvíld í beinu framhaldi af vinnunni án skerðingar á rétti til fastra launa.

Fái starfsmaður ekki 11 klst. hvíld á sólarhring m.v. venjubundið upphaf vinnudags (vinnusólarhringinn) skal veita uppbótarhvíld sem hér segir: Sé starfsmaður sérstaklega beðinn að mæta til vinnu áður en 11 klst. hvíld er náð ber honum uppbótarhvíld sem nemur 1½ klst. (dagvinna) fyrir hverja klst. sem hvíldin skerðist. Heimilt er að greiða út ½ klst. (dagvinna) af frítökuréttinum.

Vinni starfsmaður það lengi á undan hvíldardegi að ekki náist 11 stunda hvíld miðað við venjubundið upphaf vinnudags reiknast frítökuréttur skv. 2. mgr. Komi starfsmaður til vinnu á hvíldardegi er greitt fyrir unninn tíma auk þess sem frítökuréttur reiknast skv. 2. mgr.

Framangreind ákvæði eiga þó ekki við á skipulegum vaktaskiptum en þá er heimilt að stytta hvíldartíma í allt að átta klst.

Heildarfrítökuréttur vegna vinnu á sama sólarhring getur þó aldrei orðið meiri en sem nemur tíu dagvinnutímum.

Uppsafnaður frítökuréttur skv. framangreindu skal koma fram á launaseðli og veittur í hálfum og heilum dögum utan annatíma í starfsemi fyrirtækis í samráði við starfsmenn. Við starfslok skal ónýttur frítökuréttur starfsmanns gerður upp og teljast hluti ráðningartíma.

Greiðsla frítökuréttar

Án samþykkis starfsmanns er óheimilt að skipuleggja vinnu þannig, að uppsafnaður frítökuréttur sé tekinn út á tímum þegar starfsmaður er á ferðalögum á vegum atvinnurekanda eða við störf fjarri heimili/aðsetri nema í eðlilegu framhaldi söfnunar.

Útköll

Ef starfsmaður er kallaður til vinnu eftir að venjulegum vinnudegi er lokið skal fara með eins og hér segir:

Ljúki útkalli fyrir kl. 00:00 myndast ekki frítökuréttur ef starfsmaður nær samanlagt 11 klst. hvíld frá upphafi reglulegs vinnudags til upphafs þessa næsta (vinnusólarhringur). Ef samfelld hvíld fer niður fyrir 8 klst. gildir grein 1.2.3.

Ef útkalli lýkur á tímabilinu kl. 00:00–06:00 reiknast ekki frítökuréttur ef 11 klst. samfelld hvíld næst fyrir eða eftir útkallið. Að öðrum kosti skal frítökuréttur miðast við muninn á lengstu hvíld og 11 klst.

1.2.3. Hvíld undir 8 klst

Komi upp sérstakar aðstæður vegna nauðsynlegs viðhalds eða verði truflun á starfsemi vegna ytri aðstæðna svo sem vegna veðurs eða annarra náttúruafla, slysa, orkuskorts, bilana í vélum, tækjum eða öðrum búnaði eða annarra ófyrirséðra atburða og koma verður í veg fyrir verulegt tjón, er heimilt að stytta hvíld niður fyrir 8 klst.

Fái starfsmaður ekki 8 klst. hvíld á vinnusólarhringnum skal hann, auk frítökuréttar, fá greidda 1 klst. í yfirvinnu fyrir hverja klst. sem hvíldin fer niður fyrir 8 klst.

1.2.4. Vikulegur frídagur

Á hverju sjö daga tímabili skal starfsmaður hafa a.m.k. einn vikulegan frídag sem tengist beint daglegum hvíldartíma og skal við það miðað að vikan hefjist á mánudegi.

1.2.5. Frestun á vikulegum frídegi

Þegar ekki er unnið í vaktavinnu skal almennt miðað við að vikulegur frídagur sé á sunnudegi og að allir þeir sem starfa hjá sama fyrirtæki eða á sama fasta vinnustað fá frí á þeim degi.

Heimilt er með samkomulagi við starfsmann að fresta vikulegum frídegi þannig að í stað vikulegs frídags komi tveir samfelldir frídagar á tveim vikum. Töku frídaga má haga þannig að þeir séu teknir aðra hverja helgi (laugardag og sunnudag). Í sérstökum tilvikum má fresta vikulegum frídegi lengur þannig að starfsmaður fái samsvarandi hvíld innan 14 daga.

Falli frídagar á virka daga vegna ófyrirséðra orsaka skerðir það ekki rétt starfsmanns til fastra launa og vaktaálags. (Sjá skýringardæmi)

1.2.6. Hlé

Starfsmaður á rétt á a.m.k. 15 mínútna hléi ef daglegur vinnutími hans er lengri en sex klst. Kaffi- og matarhlé teljast hlé í þessu sambandi.

Hvað varðar gildissvið, hvíldartíma, vinnuhlé og fleira vísast til [samnings ASÍ og VSÍ frá 30. desember 1996 um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma](#) og telst hluti hans, sem og samhljóða samnings ASÍ og VMS. Framangreind ákvæði eru til fyllingar 13. gr. þess samnings

1.2.7. Ólaunaðir frídagar á ferðum

Þurfi starfsmaður að ósk fyrirtækis að ferðast milli landa á ólaunuðum frídögum, skal hann þegar heim er komið fá frí sem samsvarar 8 dagvinnuklukkustundum fyrir hvern frídag sem þannig glatast, enda hafi ekki verið tekið tillit til þess við ákvörðun launa. Um töku þessara frídaga fer með sama hætti og ákveðið er í kaflanum um lágmarkshvíld og frítöku.

1.3. Desemberuppbót

Desemberuppbót

Desemberuppbót fyrir hvert almanaksár miðað við fullt starf er:

Á árinu 2011 kr. 48.800, auk sérstaks álags á desemberuppbót kr. 15.000.

Á árinu 2012 kr. 50.500.

Á árinu 2013 kr. 52.100.

Uppbótin greiðist eigi síðar en 15. desember ár hvert miðað við starfshlutfall og starfstíma, öllum starfsmönnum sem verið hafa samfellt í starfi hjá atvinnurekanda í 12 vikur á síðustu 12 mánuðum eða eru í starfi 1. desember.

Heimilt er með samkomulagi við starfsmann að uppgjörstímabil sé frá 1. desember til 30. nóvember ár hvert í stað almanaksárs.

1.4. Orlofsuppbót

Orlofsuppbót

Orlofsuppbót fyrir hvert orlofsár (1. maí – 30. apríl) er:

Á orlofsárinu sem hefst 1. maí 2011 verði orlofsuppbót kr. 26.900, auk sérstaks álags á orlofsuppbót kr. 10.000.

Á orlofsárinu sem hefst 1. maí 2012 verði orlofsuppbót kr. 27.800

Á orlofsárinu sem hefst 1. maí 2013 verði orlofsuppbót kr. 28.700

Uppbótin greiðist þann 1. júní miðað við starfshlutfall og starfstíma á orlofsárinu, öllum starfsmönnum sem verið hafa samfellt í starfi hjá atvinnurekanda í 12 vikur á síðustu 12 mánuðum m.v. 30. apríl eða eru í starfi þann 1. maí.

Ávinnsla desember- og orlofsuppbóta í fæðingarorlofi

Eftir eins árs starf hjá sama vinnuveitanda teljast fjarvistir vegna lögbundins fæðingarorlofs til starfstíma við útreikning desember- og orlofsuppbótar. Sama gildir ef kona þarf að öryggisástæðum að leggja niður störf á meðgöngutíma, sbr. reglugerð um ráðstafanir til þess að auka öryggi og heilbrigði á vinnustöðum fyrir konur sem eru þungaðar, hafa nýlega alið

barn eða hafa barn á brjósti.

Sameiginleg ákvæði

Desember- og orlofsuppbót innifela orlof, eru fastar tölur og taka ekki breytingum skv. öðrum ákvæðum.

Áunna desember- og orlofsuppbót skal gera upp samhliða starfslokum verði þau fyrir gjalddaga uppbótanna.

1.5. Yfirvinna

1.5.1. Yfirvinna greiðist með tímakaupi, sem samsvarar 80% álagi á dagvinnutímakaup, þ.e. með 1,0385% af mánaðarlaunum fyrir dagvinnu.

Öll vinna, sem unnin er á stórhátíðum greiðist með tímakaupi, sem nemur 1,375% af mánaðarlaunum fyrir dagvinnu.

1.5.2. Útreikningur á yfirvinnulaunum

Um útreikning á yfirvinnulaunum fer skv. ráðningarsamningi eða skriflegri staðfestingu ráðningar.

1.5.3. Frí í stað yfirvinnu

Heimilt er með samkomulagi starfsmanns og atvinnurekanda, að safna frídögum vegna yfirvinnu, á þann hátt að yfirvinnutímar komi til uppsöfnunar og frítöku á dagvinnutímabili en munur dagvinnu- og yfirvinnutímakaups er greitt við næstu reglulegu útborgun eða komi í heild til uppsöfnunar og frítöku á dagvinnutímabili. Verðgildi unninna yfirvinnutíma skal lagt til grundvallar. Samkomulag skal vera um frítöku. Frítökuréttur skv. framansögðu sem ekki hefur verið nýttur fyrir 1. maí ár hvert eða við starfslok, skal greiddur út m.v. verðgildi dagvinnustunda á greiðsludegi. Samkomulag skal vera um frítöku og hún skipulögð þannig að sem minnst röskun verði á starfsemi.

1.6. Álag

1.6.1. Ef verkstjóri/stjórnandi er ekki þátttakandi í ákvæðis-, bónus- eða premíulaunakerfi, skal verkstjóri/stjórnandi, sem stjórnar slíkri vinnu fá a.m.k. 20% hærra laun miðað við dagvinnutaxta, þann tíma, sem þessi vinna er unnin, eða hlutfall af 20% miðað við þátttöku starfsmanna hans. Sé hann þátttakandi í framangreindum launakerfum, skal hann fá sömu ágóðaupphæð og aðrir þátttakendur í launakerfinu.

1.6.2. Verkstjórar/stjórnendur skulu aldrei fá lægri laun, en 15% hærra en þeir starfsmenn sem þeir stjórna, miðað við tímavinnu, (þ.e. undirmenn þeirra í öðrum stéttarfélagum), en 20% hærra, sé um að ræða verkstjóra/stjórnanda með 5 ára stjórnunnar reynslu hjá viðkomandi fyrirtæki.

1.7. Kaupgreiðslureglur

1.7.1. Komi vinnuveitandi og verkstjóri/stjórnandi sér saman um, að laun hans séu greidd mánaðarlega, skal mánaðarkaupið fundið með því að margfalda vikukaupið með 52 (vikum ársins) og deila í útkomuna með 12 (mánuðum ársins) og finnst með því hlutfall mánaðarlauna.

1.7.2. Sé verkstjóri/stjórnandi settur af vinnuveitanda sínum til þess að gegna að fullu störfum verkstjóra/stjórnanda skal hann fá full laun (staðgengilslaun) þess, sem hann gegnir starfinu fyrir.

1.7.3. Nú hafa einstakir verkstjórar/stjórnendur hærra kaup eða frekari hlunnindi, en samningur þessi geri ráð fyrir og skulu þau fríðindi haldast.

1.8. Annað

1.8.1. Verkstjórar/stjórnendur skulu hafa öll samningsbundin fríðindi, sem undirmenn þeirra hafa, svo og samskonar reglur varðandi vinnutíma og önnur kjaratriði, sem gert er ráð fyrir í kjarasamningi viðkomandi undirmanna eftir því, sem við á.

Um lengd neysluhléa um helgar fer með sama hætti og virka daga.

2. KAFLI Um orlof

2.1. Orlofsréttur

Verkstjóri fái orlof á eftirfarandi hátt:

1. Við ráðningu 25 dagar.
2. Eftir 5 ára verkstjórnar/stjórnanda starf hjá sama vinnuveitanda, 28 dagar á ári.
3. Eftir 10 ára verkstjórnar/stjórnanda starf hjá sama vinnuveitanda 30 dagar.

Starfsmaður sem öðlast hefur slíkan rétt hjá fyrri vinnuveitanda fær hann að nýju eftir 3 ára starf hjá hinum nýja vinnuveitanda. Verkstjóri/stjórnandi sem áður hefur starfað í sama fyrirtæki haldi óskertum þeim rétti til viðbótarorlofs sem hann hafði er hann tók við verkstjóra/stjórnenda starfinu.

Verkstjórar/stjórnendur fá einnig greidd orlofslaun af yfirvinnu, þ.e. 10,64% af öllum útborguðum launum njóti þeir 25 daga orlofsréttar, 12,07% njóti þeir 28 daga orlofsréttar og 13,04% njóti þeir 30 daga orlofsréttar.

Verksstjórar/stjórnendur skulu þó aldrei hafa lakari orlofsrétt heldur en undirmenn þeirra skv. kjarasamningum við SA.

Sumarorlof er 4 vikur, 20 virkir dagar, sem veita má á tímabilinu 2. maí til 30 september. Orlof umfram það má veita utan þessa tímabils og ákvarðast með minnst eins mánaðar fyrirvara.

Þeir verkstjórar/stjórnendur sem samkvæmt ósk vinnuveitanda fá ekki 20 orlofsdaga á sumarorlofstímabilinu eiga rétt á 25% álagi á það sem vantar á 20 daganna.

U Um greiðslu orlofs af yfirvinnu fer samkvæmt ofanskráðu.

2.2. Veikindi í orlofi

Veikist starfsmaður í orlofi innanlands það alvarlega að hann geti ekki notið orlofsins skal hann á fyrsta degi tilkynna það atvinnurekanda t.d. með símskeyti. Fram skal koma hjá hvaða lækni hann hyggst fá læknisvottorð.

Sama gildir ef starfsmaður veikist í landi innan EES svæðisins, Sviss, Bandaríkjunum eða Kanada það alvarlega að það leiði til sjúkrahúsvistar (einn eða fleiri daga).

Fullnægi starfsmaðurinn tilkynningarskyldunni og standi veikindin lengur en í 3 sólarhringa innanlands eða 6 sólarhringa innan EES svæðisins, Bandaríkjunum eða Kanada, á hann rétt á uppbótarorlofi jafnlangan tíma og veikindin sannanlega vöruðu. Undir framangreindum kringumstæðum skal starfsmaður ávallt færa sönnur á veikindi sín með læknisvottorði.

Fyrirtæki á rétt á að láta lækni vitja starfsmanns er veikst hefur í orlofi. Uppbótarorlof skal eftir því sem kostur er veitt á þeim tíma sem starfsmaður óskar á tímabilinu 2. maí til 15. september, nema sérstaklega standi á.

3. KAFLI Um forgangsrétt til vinnu

3.1. Forgangsréttur

Félagsmenn verkstjórasamtakanna hafi forgangsrétt til starfa hjá félögum í Samtökum atvinnulífsins, án þess að skert verði frjálst val vinnuveitenda um það, hvern þeir ráði til sín sem verkstjóra, enda séu þeir menn teknir í verkstjórasamtökin sem vinnuveitendur hafa nú í þjónustu sinni eða síðar kunna að ráða, enda skulu þeir sem ráðnir eru í verkstjórastöður ganga í verkstjórasamtökin.

Ef verkstjórasamtökin óska eftir að vita, hverjir eru ráðnir verkstjórar, skal viðkomandi vinnuveitandi veita upplýsingar um það.

Gert er ráð fyrir, að þegar stofnun til menntunar verkstjóra telur sig geta útskrifað menn til slíkra starfa, verði próf þaðan skilyrði verkstjórastöðu, eftir því sem við verður komið, og þá samkvæmt nánari reglum, sem samkomulag yrði um.

Alla milligöngu um framkvæmd þessarar greinar hafi annars vegar eftir atvikum framkvæmdastjóri Samtaka atvinnulífsins og hins vegar forseti framangreindra verkstjórasamtaka. og formaður viðkomandi aðildarfélags.

4. KAFLI Um aðbúnað og hollustuhætti

4.1. Aðbúnaður

Viðleguhúsnæði og matsalur skal vera upphitað, góð loftræsting og lýsing, einnig séð fyrir daglegri ræstingu. Ekki skulu vera fleiri en 2 í hverju herbergi nema að samkomulag sé um annað milli vinnuveitenda og viðkomandi starfsmanna. Í hverju herbergi skulu vera rúmstæði með dýnu, borð og stóll fyrir hvern mann, lesljós yfir rúmi, hillur fyrir bækur eða blöð og gluggatjöld fyrir gluggum. Hver maður skal hafa læsta geymslu fyrir föt og aðra persónulega muni.

Herbergjum skal hægt að læsa. Vinnuveitandi skal sjá verkstjórum/stjórnendum fyrir viðunandi aðstöðu til skýrslugerðar vegna starfs hans sem verkstjóri/stjórnandi. Viðleguhúsnæði skal fylgja góð bað- og hreinlætisaðstaða, nægilega stór hlífðarfatageymsla og aðstaða til þurrkunar á vinnufatnaði. Við matsal sé salerni og nægileg hreinlætisaðstaða. Atvinnurekandi leggur til ábreiður á hvílur.

Aðbúnaður skal að öllu leyti vera í fyllsta samræmi við ströngustu kröfur heilbrigðisyfirvalda skv. reglugerðum.

5. KAFLI Um vinnuslys, slysatryggingar, atvinnusjúkdóma og greiðslu launa í veikinda- og slysatilfellum

5.1. Launagreiðslur

Um greiðslu launa í veikinda- og slysatilfellum skal farið eftir samningum undirmanna eftir því sem við á.

5.2. Atvinnuslysatryggingar verkstjóra/stjórnenda

5.2.1. Skyld er atvinnurekanda að tryggja launafólk það, sem samningur þessi tekur til, fyrir dauða, varanlegri læknisfræðilegri örorku og/eða tímabundinni örorku af völdum slyss við vinnu eða á eðlilegri leið frá heimili til vinnustaðar og frá vinnustað til heimilis. Ef starfsmaður hefur vegna starfs síns viðlegustað utan heimilis, kemur viðlegustaður í stað heimilis, en tryggingin tekur þá einnig til eðlilegra ferða milli heimilis og viðlegustaðar.

5.2.2. Vátrygging gildir í ferðum innanlands og utan sem farnar eru á vegum atvinnurekanda.

5.2.3. Tryggingin skal ná til slysa, er verða við íþróttaiðkun, keppni og leiki, enda hafi slíkt farið fram á vegum atvinnurekanda eða starfsmannafélags og ætlast sé til þátttöku í slíkri iðkun sem hluti af starfi starfsmanna. Ekki skiptir máli að þessu leyti hvort slysið verður á hefðbundnum vinnutíma eða utan hans. Undanskilin eru slys er verða í hnefaleikum, hvers konar glímu, akstursíþróttum, drekaflugi, svifflugi, teygjustökki, fjallaklifri sem krefst sérstaks búnaðar, bjargsigi, froskköfun og fallhlífastökki.

5.2.4. Tryggingin greiðir ekki bætur vegna slyss, sem hlotist hefur af notkun skráningarskyldra vélknúinna ökutækja og er bótaskyld skv. lögboðinni ökutækjetryggingu, hvort heldur ábyrgðartryggingu eða slysatryggingu ökumanns og eiganda skv. umferðarlögum.

5.2.5. Tryggingin tekur gildi gagnvart starfsmanni þegar hann hefur störf fyrir atvinnurekanda (fer á launaskrá) og fellur úr gildi þegar hann hættir störfum.

5.2.6. Vísitala og vísitölutenging bóta

Vátryggingarfjárhæðir miðast við vísitölu neysliverðs til verðtryggingar sem gildir frá 1. júní 2011 (374,1 stig) og breytast 1. dag hvers mánaðar í réttu hlutfalli við breytingu vísitölnunnar.

Bótafjárhæðir reiknast á grundvelli vátryggingarfjárhæða á slysdegi en breytast með vísitölu neysliverðs til verðtryggingar eins og hér segir:

Bótafjárhæðir breytast í réttu hlutfalli við breytingu vísitölnunnar frá slysdegi til uppgjörsdags.

5.2.7. Dánarbætur

5.2.7.1. Valdi slys dauða vátryggðs innan þriggja ára frá slysdegi, greiðast rétthafa dánarbætur að frádregnum þegar útgreiddum bótum fyrir varanlega læknisfræðilega örorku vegna sama slyss.

5.2.7.2. Dánarbætur verða frá 1. júní 2011:

1. Til eftirlifandi maka skulu bætur nema kr. 6.618.896

Með maka er átt við einstakling í hjúskap, staðfestri samvist eða í skráðri óvígðri sambúð með hinum látna.

1. Til hvers ólöggráða barns sem hinn látni fór með forsjá með eða greiddi meðlag með samkvæmt barnalögum nr. 76/2003 skulu bætur vera jafnháar heildarfjárhæð barnalífeyris skv. almannatryggingalögum hverju sinni, sem það hefði átt rétt til vegna andlátsins til 18 ára aldurs. Um er að ræða eingreiðslubætur. Við útreikning bóta skal miðað við fjárhæð barnalífeyris á dánardegi. Bætur til hvers barns skulu þó aldrei nema lægri fjárhæð en kr. 2.647.558. Skulu bætur til barna greiddar út til þess sem fer með forsjá þeirra eftir andlát vátryggðs. Til hvers ungmennis á aldrinum 18-22 ára, sem áttu sama lögheimili og hinn látni og voru sannanlega á framfærslu hans skulu bætur vera kr. 661.890. Hafi hinn látni verið eini framfærandi barns eða ungmennis hækka bætur um 100%.

2. Hafi hinn látni sannanlega séð fyrir foreldri eða foreldrum 67 ára eða eldri, skal hið eftirlifandi foreldri eða foreldrar sameiginlega fá bætur er nema kr. 661.890.
3. Eigi hinn látni ekki maka skv. tölulið 1. greiðast dánarbætur kr. 661.890 til dánarbús hins látna.

5.2.8. Bætur vegna varanlegrar örorku

Bætur vegna varanlegrar örorku greiðast í hlutfalli læknisfræðilegar afleiðingar slyss. Skal varanleg örorka metin til stiga samkvæmt töflu um miskastig, sem gefnar eru út af Örorkunefnd og skal matið miðast við heilsufar tjónþola eins og það er þegar það er orðið stöðugt.

Grunnfjárhæð örorkubóta er kr. 15.091.083. Bætur vegna varanlegrar örorku skulu reiknast þannig að fyrir hvert örorkustig frá 1-25 greiðast kr. 150.911, fyrir hvert örorkustig frá 26-50 greiðast kr. 301.822, fyrir hvert örorkustig frá 50-100 greiðast kr. 603.643. Bætur vegna 100% varanlegrar örorku eru því kr. 41.500.478.

Örorkubætur skulu jafnframt taka mið af aldri tjónþola á slysdegi þannig að bætur lækki um 2% fyrir hvert aldursár eftir 50 ára aldur. Eftir 70 ára aldur lækki bætur um 5% af grunnfjárhæð fyrir hvert aldursár. Aldurstenging örorkubóta skal þó aldrei leiða til meiri skerðingar en 90%.

5.2.9. Bætur vegna tímabundinnar örorku

Valdi slys tímabundinni örorku skal trygging greiða dagpeninga í hlutfalli við starfsorkumissinn fjórum vikum frá því slys átti sér stað og þar til starfsmaður verður vinnufær eftir slysið eða þar til örorkumat hefur farið fram, þó ekki lengur en í 37 vikur.

Dagpeningar vegna tímabundinnar örorku eru kr. 33.093 á viku. Ef starfsmaður er vinnufær að hluta greiðast dagpeningar hlutfallslega.

Dagpeningar úr tryggingu greiðast til atvinnurekanda meðan starfsmaður fær greidd laun samkvæmt kjarasamningi eða ráðningarsamningi, en síðan til starfsmanns.

5.2.10. Öllum atvinnurekendum ber að kaupa tryggingu hjá tryggingafélagi með starfsleyfi hér á landi sem fullnægir ofangreindum skilyrðum kjarasamningsins um slysatryggingar.

Að öðru leyti en tiltekið er í þessum kafla samningsins skulu gilda um trygginguna skilmálar viðkomandi tryggingafélags og ákvæði laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004.

Ofangreind ákvæði um slysatryggingar og nýjar bótafjárhæðir taka til slysa sem verða eftir 1. júní 2011.

5.2.11. Frítímaslysatryggingar verkstjóra/stjórnenda

Verkstjórar/stjórnendur eru tryggðir allir sólarhringinn fyrir dauða eða varanlegri örorku af völdum slyss samkvæmt gildandi kjarasamningi frá 2004 og haldast þau ákvæði óbreytt.

Dánarbætur, dagpeningareglur, dagpeningar vegna tímabundinnar örorku og bætur vegna varanlegrar örorku á grundvelli frítímaslysatryggingar taka ekki sérstaka hækkun með samningi þessum.

5.2.11.1. Upphæðir í kafla þessum miðast við 1. júlí 2011.

Skylt er vinnuveitanda að tryggja verkstjóra/stjórnendur, sem eru félagsmenn í Verkstjórasambandi Íslands, allan sólarhringinn fyrir dauða eða varanlegri örorku af völdum slyss.

Dánarbætur og örorkubætur vegna frítímaslysa verða 1. júlí 2011.

1. Ef hinn látni var ógiftur og lætur ekki eftir sig barn og hefur ekki séð fyrir öldruðu foreldri (67 ára og eldri), kr. 924.579.
2. Ef hinn látni var ógiftur og lætur eftir sig barn (börn) undir 17 ára aldri og/eða hefur sannanlega séð fyrir foreldri eða foreldrum (67 ára og eldri) kr. 4.221.239.
3. Ef hinn látni var giftur, bætur til maka kr. 5.764.792.
4. Ef hinn látni lætur eftir sig barn (kjörbarn, fósturbarn) innan 17 ára aldurs, fyrir hvert barn kr. 1.109.600.

Bætur greiðast aðeins skv. einum af töluliðum nr. 1, 2 eða 3. Til viðbótar við töluliði nr. 2 og 3 geta komið bætur skv. töluliði nr. 4.

Rétthafar dánarbóta eru:

1. Lögerfingjar.
2. Viðkomandi aðilar að jöfnu.
3. Eftirlifandi maki.
4. Viðkomandi börn, en greiðist til eftirlifandi maka, ef hann er annað foreldri, ella til skiptaráðanda og/eða fjárhaldsmanns.

Bætur vegna varanlegrar örorku:

Bætur vegna varanlegrar örorku greiðast í hlutfalli við váttryggingarfjárhæðina kr. 10.088.277,- þó þannig, að hvert örorkustig 26-50% verkar tvöfalt og hvert örorkustig frá 51-100% verkar fjórfalt. Bætur fyrir 100% örorku eru því kr. 27.742.767.

Bætur vegna tímabundinnar örorku:

Dagpeningar kr. 22.925,- pr. viku. Við dagpeninga þessa bætast kr. 3.058,- á viku fyrir hvert barn undir 17 ára aldri, sem er á framfæri hins slasaða. Þegar um frítímaslys er að ræða greiðast dagpeningar 3 mánuðum frá því slys átti sér stað og þar til hinn slasaði verður vinnufær eftir slysið, en þó ekki lengur en í 12 mánuði frá upphafi slyss.

Tryggingarfjárhæðir verði endurskoðaðar tvisvar á ári, 1. janúar og 1. júlí og hækki þá sem nemur breytingum á vísitölu neysluverðs næstliðinn 1. nóvember og 1. maí.

Grunnvísitala miðað við framanritað er maí 2011.

Tryggingin tekur gildi um leið og tryggingaskyldur verkstjóri hefur störf (kemur á launaskrá), en fellur úr gildi um leið og hann hættir störfum (fellur af launaskrá).

Skilmálar séu almennir skilmálar, sem í gildi eru fyrir atvinnuslysstryggingar launþega hjá Sambandi íslenskra tryggingafélaga.

Tryggingarskilmálar vegna varanlegrar örorku breytast sem hér segir:

Slysstrygging launþega greiðir ekki bætur til starfsmanns þegar tjón hans fæst bætt úr lögboðinni ökutækjstryggingu.

Verði vinnuveitandi skaðabótaskyldur gagnvart verkstjóra/stjórnanda, sem slysstryggður er skv. samningi þessum, skulu þær slysabætur og dagpeningar, sem greiddar kunna að verða vegna samnings þessa koma að fullu til frádráttar þeim skaðabótum, sem vinnuveitanda kann að verða gert að greiða.

Hlutaðeigandi samtök vinnuveitenda lýsa því yfir, að þau muni beita áhrifum sínum fyrir því, að félagsmenn þeirra tryggja alla verkstjóra/stjórnendur sína og haldi tryggingunni í gildi. Framangreind trygging taki gildi við undirskrift samnings þessa.

Heimilt er verkstjórum/stjórnendum að fylgjast með því hjá þeim tryggingafélögum, sem samið er við um slysatryggingu þessa, að allir verkstjórar, er samningurinn tekur til, séu slysatryggðir í samræmi við ákvæði hans.

5.3. Fæðingarorlof og veikindi á meðgöngu

Fæðingarorlof allt að 6 mánuðum telst til unnins tíma við útreikning orlofsréttar, þ.e. réttar til frítöku en ekki orlofslauna.

Veikindi á meðgöngu

Vinnuveitendum er skylt, þar sem því verður við komið að færa barnshafandi konu til í starfi, ef það er þess eðlis að heilsu hennar eða fósturs er af því hættu búinn, enda verði ekki komið við öðrum breytingum á starfsháttum. Slík tilfærsla skal ekki hafa áhrif á launakjör viðkomandi til lækkunar. Barnshafandi konum skal heimilt að taka upp hlutavinnu, að höfðu samráði við vinnuveitanda.

5.4. Veikindi barna og leyfi af óviðráðanlegum ástæðum

Á fyrsta starfsári hjá sama vinnuveitanda skal foreldri heimilt að verja tveimur dögum fyrir hvern unninn mánuð, þó að hámarki 12 daga á hverjum 12 mánuðum, til aðhlyningar sjúkum börnum sínum undir 13 ára aldri, enda verði annarri umönnun ekki við komið, og halda þá dagvinnulaunum sínum, svo og vaktaálagi þar sem það á við.

Með foreldri í 1. mgr. er einnig átt við fósturforeldri eða forráðamann, sem er framfærandi barns og komi þá í stað foreldris.

Starfsmaður á rétt á leyfi frá störfum þegar um óviðráðanlegar (force majeure) og brýnar fjölskylduástæður er að ræða vegna sjúkdóms eða slyss sem krefjast tafarlausrar nærveru starfsmanns.

Starfsmaður á ekki rétt á launum frá atvinnurekanda í framangreindum tilfellum, samanber þó gr. um veikindi barna.

6. KAFLI Um verkfæri og vinnuföt

6.1. Tjón á fatnaði og munum

Verði verkstjóri/stjórnandi sannanlega fyrir tjóni á algengum nauðsynlegum fatnaði og munum við vinnu, svo sem úrum og gleraugum o.s.frv. skal það bætt skv. mati. Slík tjón verða einungis bætt, ef þau verða vegna óhappa á vinnustað. Eigi skal bæta slíkt tjón, ef það verður vegna gáleysis eða hirðuleysis hans.

7. KAFLI Um gjöld til sjúkra-, orlofs-, lífeyris-, endurhæfingar- og starfsmenntasjóða

7.1. Sjúkrasjóður

Í sjúkrasjóð verkstjóra/stjórnenda skal vinnuveitandi greiða 1% af öllum launum til að standa straum af sjúkrakostnaði. Fjárhæðir sem hér um ræðir, skulu greiddar samtökunum mánaðarlega.

7.2. Orlofssjóður

Vinnuveitendur greiði sérstakt gjald í orlofssjóð verkstjóra/stjórnenda er nemi 0,25% af öllum launum. Til orlofssjóðs er stofnað í þeim tilgangi að stuðla að byggingu orlofsheimila og auðvelda þeim að njóta orlofshvíldar.

Fjárhæðir sem hér um ræðir, skulu greiddar verkstjóra/stjórnendasamtökunum mánaðarlega.

7.3. Lífeyrissjóður

7.3.1. Allir verkstjórar/stjórnendur í verkstjórasmötökunum skulu vera meðlimir í lífeyrissjóðum verkstjóra, aðrir en þeir, sem eru í stöðum, sem veita rétt til þátttöku í öðrum lífeyrissjóðum.

Verkstjóri/stjórnandi greiði 4% iðgjald til lífeyrissjóðs af öllum launum og atvinnurekandi með sama hætti 8%.

7.3.2. Viðbótarframlög til lífeyrissparnaðar

Leggi starfsmaður a.m.k. 2% viðbótarframlag í séreignarsjóð skal mótframlag vinnuveitanda vera 2%.

7.3.3. Að öðru leyti vísast til yfirlýsingar ASÍ og VSÍ og VMS um lífeyrismál frá 26. febrúar 1986.

Með vísun til ofanritaðs skulu verkstjórar/stjórnendur í þjónustu félaga sem áður voru í VMS vera félagar í Samvinnulífeyrissjóðnum eða öðrum sambærilegum lífeyrissjóði, sem hlutaðeigandi vinnuveitandi á aðild að. Verkstjórar/stjórnendur í þjónustu fyrrum félaga VMS verða því ekki aðilar að ofangreindum sérsjóði verkstjóra/stjórnenda, nema því að eins að lífeyrissjóður sá sem starfar á vegum vinnuveitandans geti ekki við verkstjórum/stjórnendum tekið skv. ákvæðum í reglugerð sjóðsins.

7.4. Starfsendurhæfingarsjóður

Atvinnurekendur verkstjóra/stjórnenda greiða 0,13% í Starfsendurhæfingarsjóð, sbr. yfirlýsingu SA og ASÍ sem fylgir þessum samningi.

7.5. Starfsmenntasjóður SA og VSSÍ

Fyrirtæki sem falla undir samninginn greiða sérstakt gjald í starfsmenntasjóð sem nemur 0,3% af heildarlaunum verkstjóra/stjórnanda.

Starfsmenntasjóður SA og VSSÍ er sjálfstæður sjóður og eru breytingar á samþykktum hans háðar samþykkti SA og VSSÍ.

8. KAFLI Um félagsgjöld

8.1. Innheimta félagsgjalda

Vinnuveitandi tekur að sér að halda eftir af kaupum verkstjóra/stjórnanda, sem hjá honum vinnur, gjaldi því sem honum ber að greiða til verkstjórasmatakanna gegn kvittun undirritaðri af starfsmanni félagsins sem og öðrum gjöldum, er verkstjóra/stjórnendafélagin ákveða og afhenda til þeirra-mánaðarlega.

8.2. Fyrirkomulag innheimtu

Aðilar eru sammála um, að verkstjóra/stjórnendasamtökin fái aðstöðu til að taka félagsgjöld sem % af kaupum eða sem föstu gjaldi t.d. með innheimtu samhliða lífeyrissjóðsgreiðslu og af sama gjaldstofni skv. nánara samkomulagi.

9. KAFLI Um vinnu utan umdæmis

9.1. Ferða- og upphaldskostnaður

Sé verkstjóri/stjórnandi sendur vegna starfs síns frá sínum venjulega vinnustað, og þurfi þess vegna að dvelja fjarri heimili sínu, skal hann fá húsnæði, fæði og nauðsynlegan ferðakostnað ókeypis.

Á leið til ákvörðunarstaðar, skal greitt kaup samkvæmt samningi þessum, fyrir alla þá tíma, sem verið er á ferðalagi sé farið landveg eða loftleiðis. Sé aftur á móti farið sjóleiðis, greiðist dagvinnukaup hvern dag sem á ferð stendur, en þó einungis fyrir þann stundarfjölda sem til dagvinnu telst. Sama gildir um heimferð.

9.2. Dagpeningagreiðslur á ferðalögum erlendis

Dagpeningagreiðslur til starfsmanna vegna ferða erlendis fylgi ákvörðunum Ferðakostnaðarnefndar ríkisins hafi fyrirtæki ekki sérstakar reglur um greiðslu ferðakostnaðar.

9.3. Bifreiðakostnaður

Noti verkstjóri/stjórnandi eigin bifreið í þágu atvinnurekanda, samkvæmt samkomulagi sem þeir gera, á hann rétt á greiðslu sem skal vera sú sama og ákveðin er af Ferðakostnaðarnefnd ríkisins hverju sinni.

10. KAFLI Um uppsagnarfrest og endurráðningu

10.1. Uppsagnarfrestur

Eftir eins mánaðar starf og til loka fyrsta starfsárs hjá sama vinnuveitanda, skal gagnkvæmur uppsagnarfrestur vera 1 mánuður og úr því 3 mánuðir. Uppsögn skal vera skrifleg og miðast við mánaðarmót.

Uppsagnarfrestur á starfi verkstjóra/stjórnanda í félagi innan VSSÍ er 6 mánuðir eftir 15 ára verkstjóra/stjórnanda starf hjá sama atvinnurekanda.

Uppsögn fastrar yfirvinnu

Um uppsögn á fastri yfirvinnu fer eftir persónubundum uppsagnarfresti verkstjóra/stjórnanda nema sérstök ákvæði heimili skemmri uppsögn á fastri yfirvinnu skv. ákvæðum kjarasamninga undirmanna hans.

10.2. Starfslok

Sé starfsmanni sagt upp, eftir a.m.k. 10 ára samfelld starf hjá sama fyrirtæki, er uppsagnarfrestur 4 mánuðir ef starfsmaður er orðinn 55 ára, 5 mánuðir ef hann er orðinn 60 ára og 6 mánuðir ef hann er orðinn 63 ára. Starfsmaður getur hins vegar sagt upp starfi sínu með 3 mánaða fyrirvara.

10.3. Framkvæmd uppsagna

Almennt um uppsögn

Uppsagnarfrestur er gagnkvæmur. Allar uppsagnir skulu vera skriflegar og gerðar á sama tungumáli og ráðningarsamningur starfsmanns.

Viðtal um ástæður uppsagnar

Starfsmaður á rétt á viðtali um starfslok sín og ástæður uppsagnar. Beiðni um viðtal skal koma fram innan fjögurra sólarhringa frá því uppsögn er móttækin og skal viðtal fara fram innan fjögurra sólarhringa þar frá.

Starfsmaður getur óskað þess þegar að loknu viðtali eða innan fjögurra sólarhringa að ástæður uppsagnar séu skýrðar skriflega. Fallist atvinnurekandi á þá ósk hans, skal við því orðið innan fjögurra sólarhringa þar frá.

Fallist atvinnurekandi ekki á ósk starfsmanns um skriflegar skýringar, á starfsmaður innan fjögurra sólarhringa rétt á öðrum fundi með vinnuveitanda um ástæður uppsagnar að viðstöddum trúnaðarmanni sínum eða öðrum fulltrúa stéttarfélags síns ef starfsmaður óskar þess.

Takmörkun uppsagnarheimildar skv. lögum

Við uppsagnir skal gæta ákvæða laga sem takmarka frjálsan uppsagnarrétt vinnuveitanda, m.a. ákvæða um trúnaðarmenn og öryggistrúnaðarmenn, barnshafandi konur og foreldra í fæðingarorlofi, starfsmenn sem tilkynnt hafa um fæðingar- og foreldraorlof og starfsmenn sem bera fjölskylduábyrgð.

Einnig verður að gæta ákvæða 4. gr. laga nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur, laga um jafna stöðu og jafnan rétt karla og kvenna, laga um starfsmenn í hlutastarfi, laga um réttarstöðu starfsmanna við aðilaskipti að fyrirtækjum og samráðsskyldu laga um hópuppsagnir.

Þegar starfsmaður nýtur uppsagnarverndar skv. lögum, ber vinnuveitanda að rökstyðja skriflega hvaða ástæður liggja að baki uppsögn.

Viðurlög

Brot gegn ákvæðum þessa kafla geta varðað bótum skv. almennum reglum skaðabótaréttarins.

10.4. Áunnin réttindi við endurráðningu

Áunnin réttindi haldist verði um endurráðningu að ræða innan eins árs. Á sama hátt skulu áunnin réttindi taka gildi á ný eftir eins mánaðarstarf, ef endurráðningin verður eftir meira en eitt ár, en innan þriggja ára.

10.4.1. Áunnin réttindi erlendra starfsmanna

Erlendir starfsmenn hér á landi svo og þeir Íslendingar sem starfað hafa erlendis flytja með sér áunnin starfstíma gagnvart réttindum kjarasamninga sem tengd eru starfstíma í starfsgrein, enda verði starfið erlendis talið sambærilegt.

Starfsmenn skulu við ráðningu færa sönnur á starfstíma sinn með vottorði fyrrum vinnuveitanda eða með öðrum jafn sannanlegum hætti. Geti starfsmaður ekki við ráðningu framvísað vottorði sem fullnægir skilyrðum skv. 3. og 4. mgr., er honum heimilt að leggja fram nýtt vottorð innan þriggja mánaða frá ráðningu. Taka þá áunnin réttindi gildi frá og með næstu mánaðamótum á eftir. Vinnuveitandi skal staðfesta móttöku vottorðs.

Í vottorði fyrrum vinnuveitanda skal m.a. greina:

- Nafn og persónuauðkenni viðkomandi starfsmanns,
- nafn og auðkenni fyrirtækisins sem gefur út staðfestinguna, ásamt síma, netfangi og nafni þess aðila sem er ábyrgur fyrir útgáfu hennar,
- lýsingu á því starfi sem viðkomandi stundaði og
- hvenær viðkomandi hóf störf hjá viðkomandi fyrirtæki, hvenær hann lauk störfum og hvort rof, og þá hvenær, var á starfi viðkomandi.

Vottorð skal vera á ensku eða þýtt yfir á íslensku af löggiltum skjalapýðanda.

11. KAFLI Um ábyrgð

11.1. Umfang verkstjórnar/stjórnunar

Vegna þeirrar ábyrgðar sem á verkstjóra/stjórnanda getur fallið, t.d. ef slys verður á vinnustað, er samkomulag um að honum skuli ekki falin umfangsmeiri verkstjórn/stjórnun en svo, að hann geti með eðlilegum og venjulegum hætti fylgst með framkvæmd verksins.

12. KAFLI Um félagsaðild og sérhagsmunamál

12.1. Aðild að verkalýðsfélögum

Enginn einstakur félagi né deildarfélagi í verkstjóra/stjórnendasamtökum sem er í fastri verkstjóra/stjórnendastöðu, má vera meðlimur í verkalýðsfélagi né á nokkrum hátt samningsbundinn við verkalýðsfélag.

Sama gildir um Verkstjórasambandið sem heild og einstakrar deildir þess.

12.2. Samningar við verkalýðsfélög

Vinnuveitendur skuldbinda sig til að semja ekki við verkalýðsfélög né önnur félög um sérhagsmunamál verkstjóra/stjórnenda.

12.3. Einstakir samningar um kaup og kjör

Samningar milli einstakra verkstjóra/stjórnenda og vinnuveitenda sem innihalda lakari kjör en samningur þessi, gilda ekki.

13. KAFLI Um verkföll og verkbönn

13.1. Réttindi og skyldur

Eigi skulu verkföll eða verkbönn ein út af fyrir sig skerða rétt verkstjóra/stjórnenda til þess að fá kaup hjá vinnuveitanda, enda er honum eftir sem áður skylt að gæta þess verðmætis, sem honum er trúað fyrir og hefur umsjón með og verja það skemmdum.

14. KAFLI Um fráfall

14.1. Greiðslur til eftirlifenda

Deyi verkstjóri/stjórnandi, sem starfað hefur hjá sama vinnuveitanda í minnst 3 þrjú ár greiðist eftirlifandi maka eða óuppkomnum börnum hans full laun hans ásamt fastri umsamdri eftirvinnu minnst í þrjú mánuði. Sé starfstími styttri en 3 þrjú ár skulu bætur vera í hlutfalli við unnin tíma.

15. KAFLI Um meðferð ágreiningsmála

15.1. Deilumál

Vinnuveitendur og verkstjóra/stjórnendasamtökin styðji að því að komið verði á sáttum í hvers konar ágreiningi viðvíkjandi störfum og félagsmálum, sem upp kann að rísa milli einstakra félagsmanna samningsaðila, enda hafi ekki tekist að útkljá málið með samningum milli hlutaðeigandi vinnuveitenda og verkstjóra/stjórnenda.

15.2. Sáttameðferð

Nú rís ágreiningur, hvers eðlis sem er, milli vinnuveitenda og verkstjóra/stjórnendasamtakanna, sem félögin geta ekki náð samkomulagi um og skal þá leggja ágreininginn til sáttu í þriggja manna nefnd. Tilnefnir hvor aðili einn mann í nefndina og kveðja þeir til þriðja mann, sem skal vera formaður nefndarinnar.

Nú koma þeir sér eigi saman um formann og skulu þeir þá beiðast þess hjá dómstjóranum í Reykjavík, eða sýslumanni á viðkomandi stað, að hann tilnefni formann. Hafi sáttanefndin eigi komið á sáttum milli aðila innan viku eftir að nefndin er fullskipuð, getur hvor aðilinn sem er vísað málinu til félagsdóms.

16. KAFLI Ráðningarsamningur og endurmenntun

16.1. Ráðningarsamningur og ráðningarbréf

16.1.1. Sé starfsmaður ráðinn til lengri tíma en eins mánaðar og að meðaltali lengur en átta klst. á viku, skal eigi síðar en tveim mánuðum eftir að starf hefst gerður skriflegur ráðningarsamningur eða ráðning staðfest skriflega. Láti starfsmaður af störfum áður en tveggja mánaða frestinum lýkur, án þess að skriflegur ráðningarsamningur hafi verið gerður eða ráðning staðfest skriflega, skal slík staðfesting látin í té við starfslok.

16.1.2 Breytingar á ráðningarkjörum umfram það sem leiðir af lögum eða kjarasamningum skal staðfesta með sama hætti eigi síðar en mánuði eftir að þær koma til framkvæmda.

16.1.3. Ákvæði gr. 16.1.1. og 16.1.2. gilda ekki við ráðningu í tilfallandi störf, að því tilskildu að hlutlægar ástæður liggi því til grundvallar.

16.1.4. Upplýsingaskylda vinnuveitanda - Í ráðningarsamningi eða skriflegri staðfestingu ráðningar, þ.e. ráðningarbréfi, skal a.m.k. eftirfarandi koma fram:

1. Deili á aðilum þ.m.t. kennitölur.
2. Vinnustaður og heimilisfang vinnuveitanda. Sé ekki um fastan vinnustað að ræða, eða stað þar sem vinnan fer jafnaðarlega fram, skal koma fram að starfsmaður sé ráðinn á mismunandi vinnustöðum.
3. Titill, staða, eðli eða tegund starfs sem starfsmaður er ráðinn í eða stutt útlitun eða lýsing á starfinu.
4. Fyrsti starfsdagur.
5. Lengd ráðningar sé hún tímabundin.
6. Orlofsréttur og veikindaréttur.
7. Uppsagnarfrestur af hálfu vinnuveitanda og starfsmanns.
8. Mánaðar- eða vikulaun, t.d. með tilvísun til launataxta, aðrar greiðslur eða hlunnindi svo og greiðslutímabil. Ef samið er um föst heildarlaun („pakkalaun“) skal tilgreina hvaða greiðslur / hlunnindi eru innifalin í heildarlaunagreiðslu.
9. Lengd venjulegs vinnudags eða vinnuviku.
10. Lífeyrissjóður.

Tilvísun til gildandi kjarasamnings og hlutaðeigandi stéttarfélags.

Upplýsingar samkvæmt 6. - 9. tl. má gefa með tilvísun til kjarasamninga.

16.1.5. Störf erlendis - Sé starfsmanni falið að starfa í öðru landi í einn mánuð eða lengur skal hann fá skriflega staðfestingu ráðningar fyrir brottför. Auk upplýsinga skv. gr. 16.1.4. skal eftirfarandi koma fram:

1. Áætlaður starfstími erlendis.
2. Í hvaða gjaldmiðli laun eru greidd.
3. Uppbætur eða hlunnindi sem tengjast starfi erlendis.
4. Eftir atvikum skilyrði þess að starfsmaður geti snúið aftur til heimalandsins.

Upplýsingar skv. 2. og 3. tl. má gefa með tilvísun til laga eða kjarasamninga.

16.1.6. Tímabundnar ráðningar

Um tímabundnar ráðningar fer skv. lögum nr. 139/2003 um tímabundna ráðningu starfsmanna.

16.2. Samkeppnisákvæði

Ákvæði í ráðningarsamningum sem banna starfsmönnum að ráða sig til starfa hjá samkeppnisaðilum vinnuveitanda eru óskuldbindandi séu þau víðtækari en nauðsynlegt er til að varna samkeppni eða skerða með ósanngjörnum hætti atvinnufrelsi starfsmannsins. Hvort svo er verður að meta í hverju einstöku tilviki að teknu tilliti til allra atvika. Samkeppnisákvæði mega því ekki vera of almennt orðuð.

Við mat á því hversu samkeppnisákvæði í ráðningarsamningi má vera víðtækt, einkum hvað varðar gildissvið og tímamörk, þarf að horfa til eftirfarandi þátta:

- a. Hvers konar starfi viðkomandi starfsmaður gegnir, t.d. hvort hann er lykilstarfsmaður, er í beinu sambandi við viðskiptamenn eða ber ríka trúnaðarskyldu. Einnig hvaða vitneskju eða upplýsingar starfsmaðurinn kann að hafa um starfsemi fyrirtækisins eða viðskiptamenn þess.
- b. Hversu hratt þekking starfsmannsins úreldist og hvort gætt sé eðlilegs jafnræðis milli starfsmanna.

c. Hvers konar starfsemi er um að ræða og hverjir eru samkeppnisaðilar á þeim markaði sem fyrirtækið starfar og þekking starfsmanns nær til.

d. Að atvinnufrelsi starfsmanns sé ekki skert með ósanngjörnum hætti.

e. Að samkeppnisákvæðið sé afmarkað og hnitmiðað í því skyni að vernda ákveðna samkeppnishagsmuni.

f. Þá hefur einnig áhrif hvaða umbun starfsmaður fær, t.d. hver laun hans eru.

Samkeppnisákvæði ráðningarsamninga gilda ekki sé starfsmanni sagt upp störfum án þess að hann hafi sjálfur gefið nægilega ástæðu til þess.

16.3. Námskeið og endurmenntun

Ef starfsmaður sækir námskeið með samþykki vinnuveitanda skal hann halda launum ef námskeiðið er haldið í vinnutíma starfsmannsins.

Sjá einnig stefnuyfirlýsingu um fræðslumál og þjálfun verkstjóra/stjórnenda bls. 48.

Verkstjórar/stjórnendur iðnaðarmanna skulu eiga aðild að endurmenntun iðnsveina sé þess kostur og eftir sömu greiðslu reglum og gilda fyrir undirmenn í viðkomandi iðngrein.

16.4. Laun í erlendum gjaldmiðli

Heimilt er að greiða hluta fastra mánaðarlauna í erlendum gjaldmiðli eða tengja hluta fastra mánaðarlauna við gengi erlends gjaldmiðils með samkomulagi starfsmanns og atvinnurekanda. Miða skal við sölugengi gjaldmiðilsins á þeim degi (samningsdegi) sem samkomulag starfsmanns og atvinnurekanda er gert.

Föst mánaðarlaun skal reikna og setja fram á launaseðli á eftirfarandi hátt:

1. Föst mánaðarlaun í íslenskum krónum á samningsdegi.
  1. Til frádráttar kemur sú krónutala sem samkomulag er um að greiða í erlendum gjaldmiðli eða tengja við gengi erlends gjaldmiðils á samningsdegi.
  2. Hluti fastra mánaðarlauna sem er greiddur eða tengdur erlendum gjaldmiðli (sbr. lið 2), reiknaður í íslenskum krónum á sölugengi erlenda gjaldmiðilsins þremur viðskiptadögum fyrir útborgunardag.

Samtala 1.-3. getur þó aldrei orðið lægri en sá lágmarkstaxti kjarasamnings sem gildir fyrir viðkomandi starfsgrein.

Samtala 1.-3. myndar stofn til greiðslu opinberra gjalda og iðgjalda skv. kjarasamningi, s.s. í lífeyris-, félags-, sjúkra-, endurhæfingar-, orlofsheimila- og endurmenntunarsjóði.

Starfsmanni og atvinnurekanda er heimilt að semja um að yfirvinna, vaktaálög, bónusar og aðrar greiðslur verði gerðar upp að hluta eða öllu leyti í erlendum gjaldmiðli.

Launahækkanir skulu einungis reiknast á lið 1., þ.e. föst mánaðarlaun í íslenskum krónum.

Starfsmaður getur hvenær sem er óskað eftir uppsögn samkomulagsins. Setji starfsmaður fram slíka ósk skal atvinnurekandi verða við henni innan frá og með þarnaestu mánaðamótum frá því hún er sett fram.. Starfsmaður skal þá fá laun skv. lið 1. með áorðnum breytingum frá þeim degi sem upphaflegt samkomulag var gert.

Starfsmaður og atvinnurekandi skulu gera skriflegt samkomulag um greiðslu launa í erlendum gjaldmiðli eða tengingu launa við erlendan gjaldmiðil, sbr. fylgiskjal.

17. KAFLI Um gildistíma samnings og forsendur

17.1. Forsenduákvæði

Sérstök forsendunefnd skipuð tveimur fulltrúum tilnefndum af samninganefnd aðildarsamtaka ASÍ og tveimur af SA skal taka þegar til starfa. Hún skal fjalla um þróun kjara-, efnahags-, atvinnu- og félagsmála á samningstímanum og eftir atvikum leita eftir samstarfi við stjórnvöld, í því skyni að stuðla að því að markmið samnings þessa um að auka hagvöxt, skapa störf, auka jafnvægi í efnahags- og atvinnulífi milli einstakra greina, lága verðbólgu og aukinn kaupmátt nái fram að ganga.

Frá undirritun þessa samnings og til 21.6 2011, skal nefndin sérstaklega fjalla um forsendur gildistöku þessa samnings. Til þess að samningurinn taki gildi þann 22. júní þurfa þær stjórnvaldsákvæðanir og lagabreytingar sem heitið er í yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar að hafa náð fram að ganga fyrir þann tíma.

Í byrjun janúar 2012 skal nefndin fjalla sérstaklega um forsendur samningsins fyrir tímabilið 1. mars 2011 til 31. desember 2011. Samningurinn heldur gildi sínu til 31. janúar 2014 hafi forsendur staðist.

Í byrjun janúar 2013 skal nefndin fjalla sérstaklega um forsendur samningsins fyrir tímabilið 1. febrúar 2012 til 31. desember 2012. Samningurinn heldur gildi sínu til 31. janúar 2014 hafi forsendur staðist.

Forsendur samningsins eru:

1. Kaupmáttur launa hafi aukist á tímabilinu desember 2010 – desember 2011 og á tímabilinu desember 2011 - desember 2012 samkvæmt launavísitölu Hagstofu Íslands.
2. Verðlag haldist stöðugt á samningstímanum og að verðbólga verði innan við 2,5% í desember 2012 m.v. sl. 12 mánuði.
3. Að gengi krónunnar styrkist marktækt frá gildistöku samningsins til loka árs 2011 og að gengisvísitala íslensku krónunnar verði innan við gildið 190 í desember 2012, miðað við meðalgengi Seðlabanka Íslands (þröng viðskiptavog).
4. Að stjórnvöld hafi staðið við gefin fyrirheit í efnahags-, atvinnu-, og félagsmálum, sbr. yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar í tengslum við kjarasamning þennan.

Fari svo að ofangreindar forsendur standist ekki skal kalla saman fund samninganefndar aðildarsamtaka ASÍ og framkvæmdastjórnar SA sem leita skulu samkomulags um viðbrögð til að stuðla að framgangi markmiða samningsins, treysta forsendur hans og vinna að því að hann haldi gildi sínu.

Náist samkomulag um viðbrögð vegna endurskoðunarinnar 2012 þá heldur samningurinn gildi til loka janúar 2014. Náist samkomulag um viðbrögð vegna endurskoðunarinnar 2013 þá heldur samningurinn gildi til loka janúar 2014.

Nú næst ekki samkomulag og skal þá sá ofangreindra aðila sem ekki vill að samningurinn haldi gildi sínu skýra frá þeirri ákvörðun og rökstyðja hana. Fellur samningurinn þá úr gildi frá lokum janúar 2012 m.v. tilkynningu fyrir kl. 16:00 þann 20.1 2012 vegna endurskoðunarinnar 2012 en frá lokum janúar 2013 m.v. tilkynningu fyrir kl. 16:00 þann 21.1 2013 vegna endurskoðunarinnar 2013.

17.2. Samningstími

Standist forsendur skv. gr. 17.1. gildir samningur þessi frá 22. júní 2011 og framlengjast þá allir kjarasamningar þ.m.t. sérkjarasamningar sem teljast hlutar aðalkjarasamninga aðila til loka janúar 2014 með þeim breytingum og fyrirvörum sem í samningi þessum felast og falla þá úr gildi án sérstakrar uppsagnar.

17.3. Aðfarasamningur frá 5. maí 2011

Allir kjarasamningar aðila framlengjast óbreyttir til 22. júní 2011, þ.m.t. sérkjarasamningar sem teljast hlutar aðalkjarasamninga. Við samþykkt samnings þessa greiðist sérstök eingreiðsla, kr. 50.000, hverjum starfsmanni í fullu starfi sem er við störf í maí og miðast greiðslan við fullt starf í mánuðunum mars-maí. Starfsmenn sem létu af störfum í apríl fá hlutfallslega greiðslu miðað við starfstíma í mars og apríl. Starfsmenn sem hófu störf í apríl eða fyrstu fimm dagana í maí og eru í starfi í maí fá hlutfallslega greiðslu miðað við starfstíma í apríl og maí. Starfsmenn í hlutastarfi fá greitt hlutfallslega miðað við starfshlutfall. Greiðslan skal innt af hendi eigi síðar en 1. júní 2011.

Nú taka samningar um framlengingu kjarasamninga til 31. janúar 2014 ekki gildi hinn 22. júní 2011 og geta þá annað hvort ASÍ eða SA fyrir 22. júní 2011 ákveðið framlengingu þessa aðfararsamnings til 31. janúar 2012 og skulu þá þær breytingar á kjarasamningum, sem samið hefur verið um af hálfu samninganefndar ASÍ og aðildarsamtaka ASÍ og taka áttu gildi þann 1. júní 2011 koma að fullu til framkvæmda, þ.m.t. ný og breytt ákvæði kjarasamninga og bókanir. Þó taka ekki gildi sérstakt 15.000.- kr. álag á desemberuppbót 2011 og sérstakt 10.000.- kr. álag á orlofsuppbót 2011, ákveði ASÍ framlengingu þessa aðfararsamnings til 31. janúar 2012.

Reykjavík, 5. maí 2011

Bókanir, yfirlýsingar og samþykktir

Bókun 2011 um almenna launahækkun

Með umsaminni almennri launahækkun í kjarasamningum aðildarsamtaka ASÍ og SA er átt við lágmarkshækkun þeirra reglulegu launa sem starfsmaður nýtur á þeim degi þegar hækkun skv. kjarasamningi á að koma til framkvæmda, óháð launum viðkomandi starfsmanns.

Óheimilt er að lækka eða afnema yfirborganir með því að greiða ekki út almennar launahækkunar. Yfirborganir verða því aðeins lækkaðar eða afnumdar að fylgt sé ákvæðum ráðningarsamnings. Þetta ákvæði kemur þó ekki í veg fyrir að fyrirtæki geti með launaákvörðunum flýtt hækkunum með sérstökum ákvörðunum og þá sé með fyrirsjáanlegum og fyrirfram ákveðnum hætti tekið tillit til óframkominna almennra hækkana á næstu 12 mánuðum. Starfsmanni sé fyrirfram gert ljóst með sannanlegum hætti að um flýtta almenna launahækkun samkvæmt kjarasamningi sé að ræða.

Bókun 2011 um slysa erlendis

Samkvæmt kjarasamningum ber atvinnurekanda að tryggja starfsmenn sína á ferðalögum á vegum atvinnurekanda. Þar sem hefðbundnar ferða-, slysa- og sjúkratryggingar veita almennt ekki nægilega vernd vegna slysa erlendis af völdum vélknúinna ökutækja, munu aðilar vinna að því, að starfsmenn verði tryggðir með fullnægjandi hætti. Þeirri vinnu skal lokið eigi síðar en 1. nóvember 2011.

Bókun 2011 um jafnréttisáherslur

Jafnir möguleikar kvenna og karla til starfa, starfsþróunar og launa er hagsmunamál launafólks og fyrirtækja. Aðilar munu því vinna saman að eftirtöldum verkefnum á samningstímanum.

Ljúka gerð staðals um framkvæmd stefnu launajafnréttis og í framhaldinu sé unnið áfram við gerð staðals um jafna möguleika kynjanna til starfa og starfsþróunar. Staðlavinnan er unnin í samstarfi við Staðlaráð Íslands og velferðarráðuneytið. Stefnt er að útgáfu fyrir lok samningstímans.

Haldið verði áfram samstarfi við Hagstofu Íslands um rannsókn á launamyndun kvenna og karla byggðri á gagnasafni stofnunarinnar með það að markmiði að gera eina rannsókn á samningstímanum.

Gerð sameiginlegs kynningar- og fræðsluefnis fyrir launafólk og fyrirtæki um jafnrétti á vinnumarkaði á samningstímanum.

Að hvetja stjórnendur fyrirtækja til að huga að mótun fjölskyldustefnu innan fyrirtækja með það að markmiði að auka sveigjanleika í skipulagningu á vinnu og vinnutíma þannig að bæði sé tekið tillit til fjölskylduaðstæðna starfsmanna og þarfa atvinnulífs.

Bókun 2008 um skilmála váttryggingafélaga – Fylgiskjal með samkomulagi um slysatryggingar launafólks

Samningsaðilar munu skoða, með þátttöku váttryggingafélaganna, hvort skilmálar sem um váttryggingu þeirra gilda séu í fullu samræmi við samning þennan

Bókun 2008 varðandi atvinnusjúkdóma

Samningsaðilar munu sameiginlega beita sér fyrir því að sett verði reglugerð um skráningu bótaskyldra atvinnusjúkdóma í samræmi við 27. gr. laga um almannatryggingar nr. 100/2007.

Samningsaðilar telja mikilvægt að efla rannsóknir og fyrirbyggjandi aðgerðir á sviði atvinnusjúkdóma á vettvangi Vinnueftirlits ríkisins.

Bókun 2008 varðandi læknisvottorð

Samningsaðilar munu beina því til heilbrigðisráðherra að hann beiti sér fyrir breytingu á reglum um læknisvottorð. Gerð verði krafa um sérstök læknisvottorð þegar um er að ræða langtímafjarvistir. Ef starfsmaður hefur verið óvinnufær vegna sjúkdóms eða slyss í fjórar vikur samfelld skal í læknisvottorði taka afstöðu til þess hvort starfsendurhæfing sé nauðsynleg til að ná eða flýta bata.

Bókun 2008

um tilkynningu til trúnaðarlæknis / þjónustufyrirtækis á sviði vinnuverndar

Samningsaðilar líta svo á uppbygging fyrirbyggjandi heilbrigðisþjónustu og vinnuvernd sé mikilvæg fyrir vinnumarkaðinn. Mikilvægt er að það takist vel til við að þróa þjónustu á þessu sviði í jákvæðan farveg þannig að hún fari skili árangri fyrir starfsfólk og fyrirtæki.

Samningsaðilar munu skipa viðræðunefnd sem ætlað er að ná samkomulagi um nánara fyrirkomulag varðandi tilkynningu veikinda til trúnaðarlæknis/þjónustufyrirtækis á sviði vinnuverndar.

Viðræðunefndin skal í starfi sínu m.a. fjalla um eftirtalin atriði:

Þau skilyrði sem trúnaðarlæknir / þjónustufyrirtæki þarf að uppfylla.

Bókun 2008

um fylgiskjal með samningi um laun í erlendum gjaldmiðli - Samningsform

Fyrirtækið ehf., kt. xxxxxx-xxxx annars vegar og _____ kt. _____ hins vegar, gera með sér svofellt samkomulag um að tengja hluta launa við gengi erlends gjaldmiðils eða greiðslu hluta launa í erlendum gjaldmiðli, á grundvelli ákvæðis kjarasamnings _____ þar um.

Tenging við erlendan gjaldmiðil eða greiðsla í erlendum gjaldmiðli:

Tenging hluta launa við erlendan gjaldmiðil

Greiðsla hluta launa í erlendum gjaldmiðli

Gjaldmiðill:

EUR

USD

GBP

Annar gjaldmiðill, hvaða _____

Hluti fastra launa eða heildarlauna greidd/tengd við erlendan gjaldmiðil:

Hluti fastra launa greidd/tengd við erlendan gjaldmiðil

Hluti heildarlauna greidd/tengd við erlendan gjaldmiðil

Hlutfall launa greitt/tengt við erlendan gjaldmiðil:

10%

20%

30%

40%

Annað hlutfall, hvaða_____

Samningur þessi er gerður í tvíriti og skal hvor aðili samningsins halda eintaki.

Dagsetning: _____

F.h. fyrirtækisins

Starfsmaður

Eldri bókanir:

Bókun um launalaust leyfi

Eftir 5 ára samfelt starf hjá sama vinnuveitanda skal starfsmanni heimilt að fara í launalaust ársleyfi. Heimildin nær þó ekki til starfa hjá fyrirtæki í sömu starfsgrein.

Heimild þessi nær til eins starfsmanns frá hverju fyrirtæki í einu. Gagnkvæmur uppsagnarfrestur gildir á leyfistímanum.

Bókun um heildstæðan kjarasamning

Samningsaðilar munu á samningstímanum vinna að því að útbúinn verði heildstæður kjarasamningur fyrir verkstjóra, þannig að ekki þurfi að vísa til kjarasamninga undirmanna um ýmis kjaraatriði verkstjóra/stjórnenda. Við þessa endurskoðun á efni og uppsetningu kjarasamningsins verða fræðslumál verkstjóra einnig tekin til skoðunar og stefnt að því að henni verði lokið fyrir 1. janúar 2005.

Yfirlýsing SA

Það er og hefur verið skoðun SA að starfandi verkstjórar/stjórnendur eigi að vera í félögum VSSÍ, sbr. gildandi bókun aðila um félagsaðild:

Það er sameiginlegt álit Samtaka atvinnulífsins og verkstjórasamtakanna, að verkstjórar/stjórnendur skuli eiga félagsaðild að aðildarfélögum verkstjóra.

Með 18. gr. kjarasamnings SA og Samiðnar frá 26. apríl 2004 og 19. gr. kjarasamnings SA og RSÍ frá 5. apríl 2004 var ætlunin samningsaðila að skýra réttarstöðu þeirra stjórnanda sem kosið hafa að eiga félagsaðild að þessum sveinafélögum.

Þessum stjórnendum er gert ljóst að þeir gætu ekki taldist fullgildir félagsmenn í iðnsveinafélögum og hafa þannig ekki lengur verkfallsrétt í verkföllum iðnsveina.

Nýgerðir kjarasamningar Samiðnar og RSÍ breytir í engu þeirru sameiginlegu afstöðu SA og VSSÍ að verkstjórar eigi stöðu sinnar vegna að vera innan verkstjóarsamtaka.

Yfirlýsing VSSÍ

VSSÍ telur að SA hafi með 19. gr. kjarasamnings við Rafiðnaðaðarsamband Íslands 5. apríl 2004 og með 18. gr. kjarasamnings við Samiðn 26. apríl 2004 hugsanlega brotið gegn kjarasamningi sínum við VSSÍ. Í framangreind bókun SA koma fram sjónarmið sem ekki er vitað hvort samrýmist sjónarmiðum viðsemjenda SA í þessum efnum. VSSÍ áskilur sér allan rétt í þessu máli.

Stefnuyfirlýsing um fræðslumál og þjálfun verkstjóra/stjórnenda

Stefnt er að því að auka hæfni verkstjóra/stjórnenda á hverjum tíma svo þeir geti gengt hlutverki sínu í fyrirtækjum, sem sífellt þurfa að auka framleiðni, bæta gæði, fylgja öfri tækniþróun og breytingum á mörkuðum.

Til þess að verkstjórar/stjórnendur geti staðist hæfniskröfur í innlendri og alþjóðlegri samkeppni eru aðstandendur þessarar stefnuyfirlýsingar sammála um nauðsyn þess að vinna skipulega og sífellt að öflugum og virku fræðslustarfi fyrir þá. Fræðslu og starfsþjálfun verkstjóra/stjórnenda þarf að taka bæði til stjórnunarlegrar og faglegra þátta svo og réttinda þeirra og skyldna.

Á sama hátt og verkstjórar/stjórnendur gegna lykil hlutverki við skipulag verka og stjórnun starfsmanna, gegna þeir jafnframt þýðingamiklu hlutverki við að skilgreina hæfniskröfur, sem starfsmenn þeirra þurfa að standast hverju sinni og stuðla að því að þeir fái fræðslu og þjálfun til þess að standast þær.

Á árinu 2001 mun SA skipuleggja sérstök námskeið fyrir verkstjóra/stjórnendur sem haldinn verði á helstu þéttbýlisstöðum í samráði við verkstjóra/stjórnendasamtökin. Á námskeiðunum verði sérstök áhersla lögð á að kynna nýmæli í lögum og kjarasamningum sem varða störf verkstjóra og ábyrgð þeirra í starfi.

SA og verkstjóra/stjórnendasamtökin munu sameiginlega beita sér fyrir endurskoðun á stjórnunarfræðslu með það að markmiði að gera hana aðgengilegri og í því skyni kynna sér þær aðferðir sem nágretta þjóðirnar hafa byggt upp.

Bókun um félagsaðild

Það er sameiginlegt álit Samtaka atvinnulífsins og verkstjóra/stjórnunarsamtakanna, að verkstjórar/stjórnendur skuli eiga félagsaðild að aðildarfélögum verkstjóra.

Bókun um réttarstöðu starfsmanna við eigendaskipti að fyrirtæki

Samningsaðilar eru sammála um, að eigendaskipti að fyrirtækjum eða samruni fyrirtækja geti ekki breytt ráðningarkjörum, þar með talið orlofs- og veikindarétti starfsmanna, nema undan hafi farið uppsögn ráðningarsamnings. Gagnkvæmur uppsagnarfrestur aðila breytist ekki við eigendaskipti að fyrirtæki.

Aðilar eru sammála um, að fyrri eigandi kynni fyrirhugaðar breytingar á rekstri eða sölu fyrirtækis, með eins miklum fyrirvara og kostur er.

Við eigendaskipti að fyrirtæki gengur hinn nýi eigandi inn í réttindi og skyldur fyrri eiganda gagnvart starfsfólki nema um annað hafi sérstaklega verið samið við fyrri eigendur. Telji hinn nýi eigandi sig þannig óbundinn af ráðningarsamningum fyrri eiganda ber honum að tilkynna starfsmanni það strax og hann tekur við rekstri fyrirtækisins. Ef svo er, er fyrri eigandi skuldbundinn til að greiða starfsfólki uppsagnarfrest skv. ráðningarsamningi eða kjarasamningi.

Samsvarandi reglur gilda við leigu fyrirtækis svo og sölu eða leigu fyrirtækis eftir gjaldþrot, enda taki samningur til rekstrar fyrirtækis en ekki einvörðungu til húsnæðis, tækja og annars búnaðar.

Yfirlýsing um óskir til að minnka starfshlutfall á síðustu árum fyrir eftirlaunaaldur

Í þeim tilgangi að auðvelda starfsmönnum aðlögun að því að láta af störfum munu Samtök atvinnulífsins beina þeim tilmælum til félagsmanna sinna, að þeir leggi sig fram um að koma til móts við óskir starfsmanna um að fá að minnka starfshlutfall sitt á síðustu árum fyrir eftirlaunaaldur.

Yfirlýsing um verktakastarfsemi

Færst hefur í vöxt, að samskipti launþega og atvinnurekenda hafi verið færð í búning verktakastarfsemi, þar sem launþegi hefur talist undirverktaki vinnuveitenda. Mörg deilumál hafa risið vegna óljósra reglna um réttarstöðu aðila, ábyrgð þeirra í milli og gagnvart þriðja aðila, auk þess sem rökstuddar grunsemdir hafa vaknað um undirboð í krafti þessa. Þessi skipan dregur úr gildi félagslegra réttinda samkvæmt kjarasamningum og lögum, henni fylgja vanhöld á gjöldum og sköttum og hún veikir samkeppnisstöðu raunverulegra atvinnurekenda.

Aðilar telja þessa þróun skaðlega og andstæða hagsmunum félagsmanna sinna og munu því vinna gegn henni með því að á samningstímanum verði settar skýrar reglur og skilgreiningar á stöðu launþega annars vegar og verktaka og atvinnurekenda hins vegar.

Bókun um laun verkstjóra/stjórnenda

Ísland hefur fullgilt tilskipun Evrópska efnahagssvæðisins um reglubundnar launakannanir (Regulation on the Structure of Earnings Survey) sem tekur til allra helstu starfa á vinnumarkaðnum. Starf þetta er þegar hafið í samstarfi Hagstofu Íslands og Kjararannsóknarnefndar.

Launakannanir þessar eru annars vegar árlegar heildarkannanir og hins vegar ársfjórðungslegar kannanir til athugunar á launabreytingum. Heildarkannanirnar eru sundurgreindar eftir störfum með starfslýsingum sem að nokkru taka mið af þeim þáttum sem greindir eru í 1.mgr. Þessar kannanir munu veita víðtækari og fyllri upplýsingar um laun og kjör verkstjóra/stjórnenda en fyrri kannanir.

Störf verkstjóra/stjórnenda eru mjög fjölbreytileg. Hæfniskröfur og stjórnunarábyrgð eru einnig mjög mismunandi. Laun ákvarðast að jafnaði af fjölda þátta eins og ábyrgð, fjölda undirmanna, eðli starfs, menntun, starfsreynslu, starfsþjálfun, hæfni og öðrum persónulegum eiginleikum. Þessir mismunandi eiginleikar vega misþungt eftir því um hvaða starfsemi er að ræða. Mat á þessum þáttum getur af eðlilegum ástæðum aldrei speglast í einfaldri launatöflu

auk þess sem laun verkstjóra/stjórnenda hljóta ávallt að ákvarðast með tilliti til launa undirmanna og launastefnu viðkomandi fyrirtækis.

Dæmi um útfærslu frítökuréttar skv. gr. 1.2. í nýjum hvíldartímaákvæðum

Dæmi 1: Starfsmaður vinnur til kl. 02:00. og byrjar aftur kl. 08:00. Hann fær einungis 6 klst hvíld. Skv. kjarasamningi á hann inni frítökurétt 11 - 6 eða 5 x 1,5 klst = 7,5. Skv. 2. mgr. gr. 1.2.3. fær hann greitt til viðbótar unnum tíma 2 klst. í yfirv. (vegna 6 klst. hvíldar í stað 8 klst.). Sama gildir ef frídagur er daginn eftir.

Dæmi 2: Starfsmaður vinnur til kl. 02:00. og byrjar aftur kl. 13:00. Hann fær 11 klst. hvíld Frítökuréttur er því enginn. Skv. 2. mgr. gr. 1.2.3. fær hann greitt til viðbótar unnum tíma 2 klst. í yfirv. (vegna 6 klst. hvíldar í stað 8 klst.)

Dæmi 3: Starfsmaður vinnur í einn sólarhring, eða frá kl. 08:00 til kl. 08:00 og fer þá heim að sofa. Skv. gr. 1.2.3. fær hann greitt til viðbótar unnum tíma 8 klst. í yfirv. (vegna 0 klst. hvíldar í stað 8 klst.). Um ávinnslu frítökuréttar fer eftir því hvort hvíldardagur eða vinnudagur er daginn eftir.

1. Ef það er hefðbundinn vinnudagur daginn eftir ávinnst enginn frítökuréttur. Starfsmaður heldur þá föstum launum þann dag.
2. Sé hins vegar frídagur daginn eftir öðlast starfsmaður frítökurétt sem nemur 10 dagvinnustundum (áunnin frítökuréttur vegna vinnu á sama sólarhring getur ekki orðið meiri en sem nemur 10 dagvinnustundum sbr. 5. mgr. gr. 1.2.2.).
3. Ef dagurinn eftir er venjulega aðeins unninn að hluta, t.d. frá kl. 08 – kl. 13, öðlast starfsmaður 10 dagvinnustundir eins og um frídag væri að ræða, að frádregnum þeim tímum sem hann fékk greidda í hvíld m.v. dagvinnutímaígildi.

Dæmi 4: Starfsmaður vinnur 32 klst. samfelt, eða frá kl. 08:00 til kl. 16:00 næsta dag. Til viðbótar unnum tímum fær hann 8 klst. í yfirvinnu sbr. dæmi 3 auk þess sem hann ávinnur frítökurétt sem nemur 10 dagvinnustundum (vantar 11 klst. upp á hvíldina en frítökurétturinn takmarkast þó við 10 dagvinnustundir sbr. 5. mgr. gr. 1.2.2.).

Dæmi 5: Starfsmaður vinnur frá kl. 08:00 til kl. 17:00. Hann er kallaður út og vinnur frá kl. 21:00 til kl. 23:00. Útkallinu lýkur fyrir miðnætti og því öðlast hann ekki frítökurétt þar sem samanlögð hvíld nær 11 klst.

Dæmi 6: Starfsmaður vinnur frá kl. 08:00 til kl. 17:00. Hann er kallaður út og vinnur frá kl. 01:00 til kl. 03:00. Hann kemur aftur til vinnu kl. 08:00. Lengsta hvíld er 8 klst. og því vantar 3 klst. upp á 11 klst. hvíldina. Frítökuréttur er því 4,5 klst. (3 klst. x 1,5).

Dæmi 7: Starfsmaður vinnur frá kl. 08:00 til kl. 19:00. Hann er kallaður út og vinnur frá kl. 01:00 til kl. 03:00. Hann er beðinn um að koma til vinnu kl. 08:00 næsta dag. Þótt samanlögð hvíld nái 11 klst. þá gildir sú regla ekki því útkallinu lýkur eftir miðnætti. Lengsta hlé er 6 klst. og því vantar 5 klst. upp á 11 klst. hvíld. Frítökuréttur er 7,5 klst. (5 klst x 1,5) en að auki skal greiða 2 klst. í yfirvinnu þar sem að 2 klst vantaði upp á að 8 klst. samfelldri hvíld væri náð.

Atriðisorðaskrá

Aðild	Gr. 0.1.,12.1.
Atvinnusjúkdómar	Gr. 5.1.
Atvinnuslysátryggingar	Gr. 5.2.
Ábyrgð	Gr. 11.1
Ágreiningur	Gr. 15.2.
Álag	Gr. 1.6.
Áunnin réttindi	Gr. 10.4.
Bakvaktir	Gr. 1.8.
Bætur vegna tjóns	Gr. 6.1.
Dagpeningar á ferðalögum erlendis	Gr. 9.2.
Dagvinna	Gr. 1.8.
Desemberuppbót	Gr. 1.3.
Eftirmenntunarnámskeið	Gr. 16.2.
Eigendaskipti að fyrirtæki bókun	Bls. 49
Endurhæfingarsjóður	Gr. 7.4.
Endurráðning	Gr. 10.4.
Félagsgjald	Gr. 8.1.
Forgangsréttur	Gr. 3.1.
Framkvæmd uppsagna	Gr. 10.3.
Fæðingarorlof	Gr. 5.3.
Gildistími	Gr. 17.1.
Greiðsla launa	Gr. 1.7.
Hvíldartími	Gr. 1.2.
Laun	Gr. 1.1.2.
Laun í slysatilfellum og atvinnusjúkdómum	Gr. 5.1.
Lífeyrissjóður	Gr. 7.3.
Læknisvottorð	Gr. 5.1.
Matartímar	Gr. 1.8.

Orlof	Gr. 2.1.
Orlofslenging	Gr. 2.1.
Orlofsuppbót	Gr. 1.4.
Orlofssjóðir	Gr. 7.2.
Ráðningarsamningar og ráðningarbréf	Gr. 16.3.
Samkeppnisákvæði	Gr. 16.2.
Slysatryggingar	Gr. 5.2.
Starfslok	Gr. 10.2.
Stórhátíðarálag	Gr. 1.5.
Sjúkrasjóður	Gr. 7.1.
Uppsagnarfrestur	Gr. 10.1.
Útkall	Gr. 1.8.
Vaktavinna	Gr. 1.8.
Veikindi barna	Gr. 5.4.
Veikindi á meðgöngu	Gr. 5.3.
Veikindi í orlofi	Gr. 2.2.
Vinna innan og utan svæðis og lögsagnarumdæmis	Gr. 9.1.
Vinna í matar- og kaffitímum	Gr. 1.8.
Vinnuföt	Gr. 6.1.
Vinnutími	Gr. 1.8.
Yfirvinna	Gr. 1.5.
Öryggisbúnaður	Gr. 4.1.